

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 93/2013-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. mája 2013 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. M. P. a MUDr. Ľ. P., B., zastúpených advokátkou JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/110/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. M. P. a MUDr. Ľ. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/110/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. JUDr. M. P. a MUDr. Ľ. P. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 900 €, ktoré im je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť JUDr. M. P. a MUDr. Ľ. P. trovy právneho zastúpenia v sume 524,48 € (slovom päťstodvadsaťštyri eur a štyridsaťosem centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. januára 2013 doručená sťažnosť JUDr. M. P. a MUDr. Ľ. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/110/2003.

2. Sťažovatelia svoju sťažnosť odôvodnili takto: „V predmetnej kauze (vedenej pred OS Ba I - ako porušovateľom - pod č. 7 C 110/2003) ani po desiatich rokoch !!! chybného, právne nonkonformného a neefektívneho procesovania na úrovni súdu prvej inštancie neprišlo k vytvoreniu právnej istoty.

V marci 2009 manželia P. protestovali voči prieťahom formou ústavnej sťažnosti. ÚS SR rozhodol Nálezom č. IV. ÚS 145/2009 z 09. 07. 2009 v prospech sťažovateľov.

Napriek príkazu ÚS SR (involverovanému v bode 2 enunciátu Nálezu č. IV. ÚS 145/2009 z 09. 07. 2009) OS Ba I žiadnym transparentným spôsobom nesignalizuje procesný pokrok...

Uznesenie OS Ba I č. 7 C 110/2003 z 22. 01. 2007 dodnes vraj nie je doručené (asi žalobcom). Z toho sa odvíja, že dodnes nemôže byť ani vyriešené odvolanie žalovaných manž. P. voči cit. uzneseniu...

Nemožno obísť fakt, že sťažovatelia nevidia žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti Okresného súdu Bratislava I (máme na mysli konanie č. 7 C 110/2003). Princiálne sa pritom dá vychádzať zo zistení predsedníčky OS Bratislava I (involvované v cit. liste č. Spr. 2277/12 z 03. 01. 2013). Popísaný spôsob vedenia procesu pred OS Bratislava I a neúmerne dlhé doby medzi jednotlivými úkonmi istotne ohrozujú elementárne práva sťažovateľov ako účastníkov súdneho procesu...

Napriek sťažnosti manželov P. z 16. 11. 2012 (podanej v intenciách zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch) k rukám predsedníčky OS Bratislava I, posun v činnosti OS Bratislava I nenastal a nemožno predpokladať, že by sa situácia v dohľadnom čase zmenila. Je zrejmé, že neboli prijaté žiadne reálne a garantované opatrenia, zaručujúce konanie bez zbytočných prieťahov...

Extrémne neefektívnym, dlhoročným postupom OS Bratislava I sú priamo porušené ich základné práva a slobody, najmä na súdne konanie bez zbytočných prieťahov, na rozhodovanie v primeranej celkovej lehote a právo na spravodlivý proces...“

3. Na základe už uvedeného sťažovateľa ústavnému súdu navrhli, aby o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd... v konaní vedenom pod sp.zn.: 7 C 110/2003 porušil právo JUDr. M. P. a jeho manželky MUDr. L. P., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu... sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 7 C 110/2003 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Manželom JUDr. M. P... a MUDr. L. P... sa spoločne a nerozdielne priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 8.000,- €... ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd... je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť manželom JUDr. M. P... a MUDr. L. P... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne JUDr. J. F...“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľa zdôvodnili tým, že „... nevidia žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti Okresného súdu... Pre výraznú intenzitu zásahov do práv sťažovateľky, fakt, že spor sa celkovo vedie už desiaty rok a že vo vzťahu ku konaniu všeobecného súdu (porušovateľa) Ústavný súd Slovenskej republiky už konštatoval porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky... žiadajú sťažovatelia, aby im bolo spoločne a nerozdielne priznané finančné zadost'učinenie vo výške 8.000,- €...“.

5.1 Na základe žiadosti ústavného súdu sa k sťažnosti písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu podaním sp. zn. Spr 3160/2013 z 5. marca 2013, v ktorom okrem chronológie úkonov, ktoré okresný súd vo veci vykonal, uviedla: „... musím konštatovať, že konanie v predmetnej veci je poznačené prietahmi, keď vzhľadom na pretrvávajúci vysoký počet nevybavených vecí v súdnom oddelení zákonného sudcu a vyššieho súdneho úradníka sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi súdu predĺžili. Vykonaným šetrením som zistila, že ku vzniku prietáhov v konaní zo strany súdu došlo z objektívnych dôvodov, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia sudcov a vyšších súdnych úradníkov občianskoprávného úseku Okresného súdu Bratislava I a vysokého počtu pridelených vecí súdneho oddelenia 19C...“

5.2 Sťažovatelia k vyjadreniu okresného súdu zaujali toto stanovisko: «... Relevantným faktom je, že začiatkom roku 2012 kauzu takpovediac „zdedila“ nová sudkyňa. Prečo jedna zo štyroch v danej kauze involvovaných sudkýň v októbri 2009 sa považovala za zaujatú nám nie je známe. A čo viedlo k abdikácii sudkyne JUDr. A. K. tiež nevieme vyhodnotiť. Zmeny sudcov v takejto kauze istotne nepôsobia konštruktívne... Rekapitulácia úkonov súdu prvého stupňa v spore č. 7 C 110/2003 nie je podstatná. Ústavná sťažnosť manželov P. bazíruje na nevytvorení stavu právnej istoty ani po 10 rokoch procesu. Sťažovatelia nemajú ambíciu poučovať OS Ba I...

Neustále skúmanie kto by mal alebo mohol byť žalobcom je vnútorne logicky zacyklené a ustáliť okruh 73 žalobcov uznesením súdu je prakticky neriešiteľné. Týmto spôsobom by sa daný proces na úrovni OS Ba I nikdy neskončil. Pozoruhodná je formulácia predsedníčky OS Ba I. o nepriznaní finančného zadost'učinenia v plnej výške k rukám

manželov P. Treba ju vlastne čítať tak, že predsedníčka OS Ba I si uvedomuje absurdnosť situácie (do istej miery ju asi aj „brzdí“ vedomie, že kauzu mala aj sama ako zákonná sudkyňa riešiť.)»

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

7. Z obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 7 C/110/2003 ústavný súd zistil tento relevantný priebeh a stav predmetného konania:

Žalobný návrh bol podaný okresnému súdu navrhovateľkou J. K. a ďalšími 73 navrhovateľmi (ďalej len „navrhovatelia“) proti sťažovateľom o zaplatenie 26 260 Sk s prísl. 28. januára 2003 a zaevidovaný pod sp. zn. 7 C/110/03.

O návrhu sťažovateľov na prietahy v predmetnom konaní rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 145/09 z 9. júla 2009, ktorým vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal spoločne a nerozdielne sťažovateľom finančné zadosťučinenie 900 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Po vynesení nálezu okresný súd vo veci vykonal tieto úkony:

- 22. októbra 2009 zákonná sudkyňa JUDr. J. K. vzniesla námietku zaujatosti v predmetnom konaní,

- 23. októbra 2009 podpredseda okresného súdu vydal opatrenie č. 38, ktorým odňal vec doterajšej zákonnej sudkyňi a vec prideliť na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. A. K.,

- 2. júna 2010 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 7 C/110/2003-328, ktorým opravil záhlavie uznesenia č. k. 7 C/110/2003-100 zo 6. júna 2005 a uznesenia č. k. 7 C/110/2003-195 zo 22. januára 2007 na strane navrhovateľov,

- 22. júla 2010 sťažovatelia podali odvolanie proti uzneseniu č. k. 7 C/110/2003-328 z 2. júna 2010,

- 13. augusta 2010 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľov, spis krajský súd prevzal 17. augusta 2010,

- 6. septembra 2010 krajský súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu nesprávnosti v označení účastníkov konania,

- 11. mája 2011 okresný súd zisťuje (na dedičskom oddelení) okruh dedičov po Ľ. H., J. K., Z. H., A. Ď., B. K.,

- 18. mája 2011 okresný súd dostal okruh dedičov po Ľ. H., J. K., Z. H., A. Ď., B. K.,

- 4. júla 2011 sťažovatelia požiadali okresný súd o podanie informácie o aktuálnom stave konania a upozornili na zmenu v okruhu na strane žalobcov,

- 8. augusta 2011 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 7 C/100/2003-353, ktorým opravil záhlavie uznesenia č. k. 7 C/110/2003-328 z 2. júna 2010 na strane navrhovateľov, a 22. augusta 2011 bolo uznesenie expedované účastníkom konania,

- 26. augusta 2011 bolo okresnému súdu doručené oznámenie sťažovateľov, že opravné uznesenie má vady v označení účastníkov konania,

- po uplynutí odbernej lehoty Slovenská pošta, a. s., B., vrátila 13. septembra 2011 nedoručené zásielky obsahujúce opravné uznesenie č. k. 7 C 110/2003-353,

- 2. februára 2012 sa zákonnou sudkyňou stala JUDr. Z. K.,

- 23. marca 2012 sudkyňa dala pokyn kancelárii na zistenie cez Register obyvateľov Slovenskej republiky, Sociálnu poisťovňu, ústredie B., a Ústrednú evidenciu väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky adres účastníkov konania, ktorým nebolo doručené opravné uznesenie č. k. 7 C/110/2003-353,

- 28. marca 2012 okresný súd dostal odpoveď na lustráciu adresy zo Sociálnej poisťovne, ústredia B., a 10. apríla 2012 z Ústrednej evidencie väzňov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky,

- 30. mája 2012 vyšší súdny úradník dal pokyn kancelárii na opätovné doručenie opravného uznesenia č. k. 7 C/110/2003-353 účastníkom konania a zistenie okruhu dedičov po A. M., O. M., A. K., I. K. a J. T.,

- 30. mája 2012 vydal vyšší úradník uznesenie č. k. 7 C/110/2003-419, ktorým ustanovil navrhovateľovi v 72. rade V. H. opatrovníka na doručovanie písomnosti v predmetnom konaní H. J., zamestnankyňu okresného súdu,

- 4. septembra 2012 ustanovená opatrovníčka podala proti uzneseniu č. k. 7 C/110/2003-419 odvolanie,

- 12. septembra 2012 vydal vyšší úradník uznesenie č. k. 7 C/110/2003-429, ktorým zrušil uznesenie č. k. 7 C/110/2003-419 a ustanovil navrhovateľovi v 72. rade V. H. opatrovníka na doručovanie písomnosti tajomníčku okresného súdu . Č.,

- 12. septembra 2012 vyšší súdny úradník dal pokyn kancelárii na doručenie uznesenia č. k. 7 C/110/2003-100, č. k. 7 C/110/2003-195, č. k. 7 C/110/2003-328 a č. k. 7 C/110/2003-353 V. Š. a J. M. právnym nástupcom po A. M. a O. M.,

- 2. októbra 2012 zásielku adresovanú V. Š. Slovenská pošta, a. s., B., vrátila z dôvodu, že adresát je neznámy, doručovanie bolo opakované na inú adresu 27. novembra 2012, ale zásielka bola vrátená z dôvodu, že adresát je neznámy,

- 19. februára 2013 vyšší súdny úradník dal kancelárii pokyn na doručenie uznesenia č. k. 7 C/110/2003-100, č. k. 7 C/110/2003-195, č. k. 7 C/110/2003-328 a č. k. 7 C/100/2003-353 Ing. V. M., právnemu nástupcovi po A. M. a O. M.

III.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

12. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o zaplatenie peňažnej čiastky s príslušenstvom. Konanie sa začalo 28. januára 2003 a doteraz nebolo na súde prvého stupňa ani raz meritórne rozhodnuté. V čase rozhodovania ústavného súdu konanie vedené na okresnom súde v predmetnej veci trvá desať rokov. Konania tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorá je dostatočne poznaná (judikatúra, rozbor), preto vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. Vzhľadom na vyšší počet účastníkov konania na strane žalobcov možno napadnuté konanie považovať po skutkovej stránke za zložitejšie. Samotnú skutkovú zložitosť však nemožno dávať do súvislosti s pretrvávajúcou neefektívnou činnosťou okresného súdu.

13. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil okolnosť, ktorou sťažovatelia prispeli k zbytočným priet'ahom v konaní.

14. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04). Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a z pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatuje predovšetkým neefektívne správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (10 rokov) a už konštatovanými priet'ahmi ústavným súdom (nález sp. zn. IV. ÚS 145/2009 z 9. júla 2009) mali za následok zistenie ďalších priet'ahov (od augusta 2009), pretože okresný súd nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzali.

15. Z judikatúry ústavného súdu pritom vyplýva, že zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08), a rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99), t. j. v danom prípade okresného súdu.

16. Ústavný súd sa priklonil k názoru sťažovateľov, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo, aj keď v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal (rozhodoval o okruhu účastníkov konania, doručoval opakovane tieto uznesenia účastníkom konania, zisťoval adresy účastníkov konania, ustanovoval opatrovníka na doručovanie písomnosti). Okresný súd však vzhľadom na celkovú dĺžku konania a už uvedené rozhodnutie ústavného súdu o zistených priet'ahoch nekonal sústredene a efektívne. Aj keď okresný súd 30. mája 2012 vydal uznesenie č. k. 7 C/110/2003-419, ktorým ustanovil navrhovateľovi v 72. rade opatrovníka na doručovanie písomností v predmetnom konaní, predsa po podanom opravnom prostriedku napadnuté rozhodnutie zrušil 12. septembra 2012 a ustanovil navrhovateľovi v 72. rade opatrovníka na doručovanie písomnosti tajomníčku okresného súdu. Okresný súd bol nečinný napr. v čase od 23. októbra 2009 do 7. júla 2010 (8 a pol mesiaca), od 6. októbra 2010 do 5. mája 2011 (7 mesiacov) a od 13. septembra 2011 do 23. marca 2012 (6 mesiacov) od 28. marca 2012 do 30. mája 2012 (2 mesiace) a od 27. novembra 2012 do 19. februára 2013 (takmer 3 mesiace). Už len takto zistená doba nečinnosti okresného súdu predstavuje 27 a pol mesiaca.

17. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/110/2003 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

18. Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou priet'ahy v konaní, ústavný súd

neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

19. V neposlednom rade predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti v liste sp. zn. Spr 3160/2013 z 5. marca 2013 uznala prieťahy v konaní.

20. Ústavný súd dospel k záveru (v súlade i so závermi obsiahnutými vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 145/2009), že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/110/2003 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 10 rokov) došlo u sťažovateľov k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu.

21. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

22. Sťažovatelia sa domáhali tiež vyslovenia príkazu, aby okresný súd konal vo veci bez zbytočných prieťahov [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojitosti s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Keďže uvedenú povinnosť už ústavný súd vyslovil vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 145/2009 z 9. júla 2009, nebolo potrebné opakovane rozhodnúť aj o tomto návrhu sťažovateľov. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovatelia v sťažnosti žiadali priznať spoločne a nerozdielne primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 7 C/110/2003 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj na základ a vecnú hodnotu predmetného sporu, ústavný súd považoval priznanie sumy 900 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešným sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokátka vykonala 6 úkonov právnych služieb (pre každého zo sťažovateľov po 3 úkony), a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 24. januára 2013 a vyjadrenie z 28. marca 2013. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonaných je 1/6 z výpočtového základu 781 €. Odmena za jeden právny úkon je teda 130,16 €, znížená o 50 % tarifnej odmeny (§ 13 ods. 2 vyhlášky), čo predstavuje sumu 65,08 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 7,81 € predstavuje sumu 72,89 € za jeden úkon. Odmena advokátke za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 3 úkony právnych služieb a 3 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 218,67 € plus 20 % DPH (advokátka je platcom dane z pridanej hodnoty), teda celkovo predstavuje sumu 262,24 € za jedného účastníka konania, t. j. za dvoch

účastníkov konania 524,48 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyňi sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

25. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 900 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013